

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Dag van de Leraar
5 oktober 2020

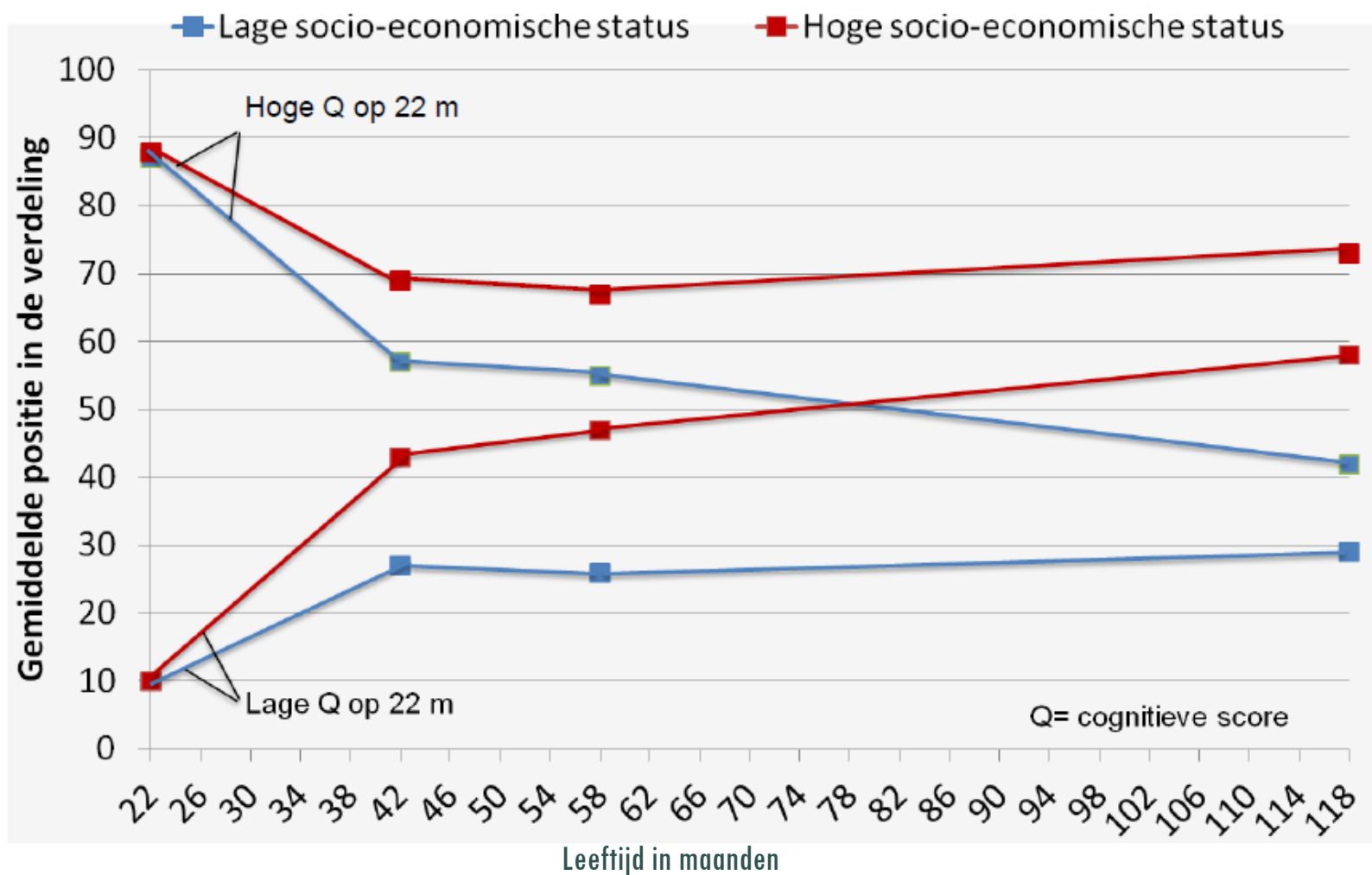
Foto: Frank Toussaint

**RECHTVAARDIGER ÉN EFFICIËNTER:
HET KAN!**

Ides Nicaise (KU Leuven: HIVA & PPW)

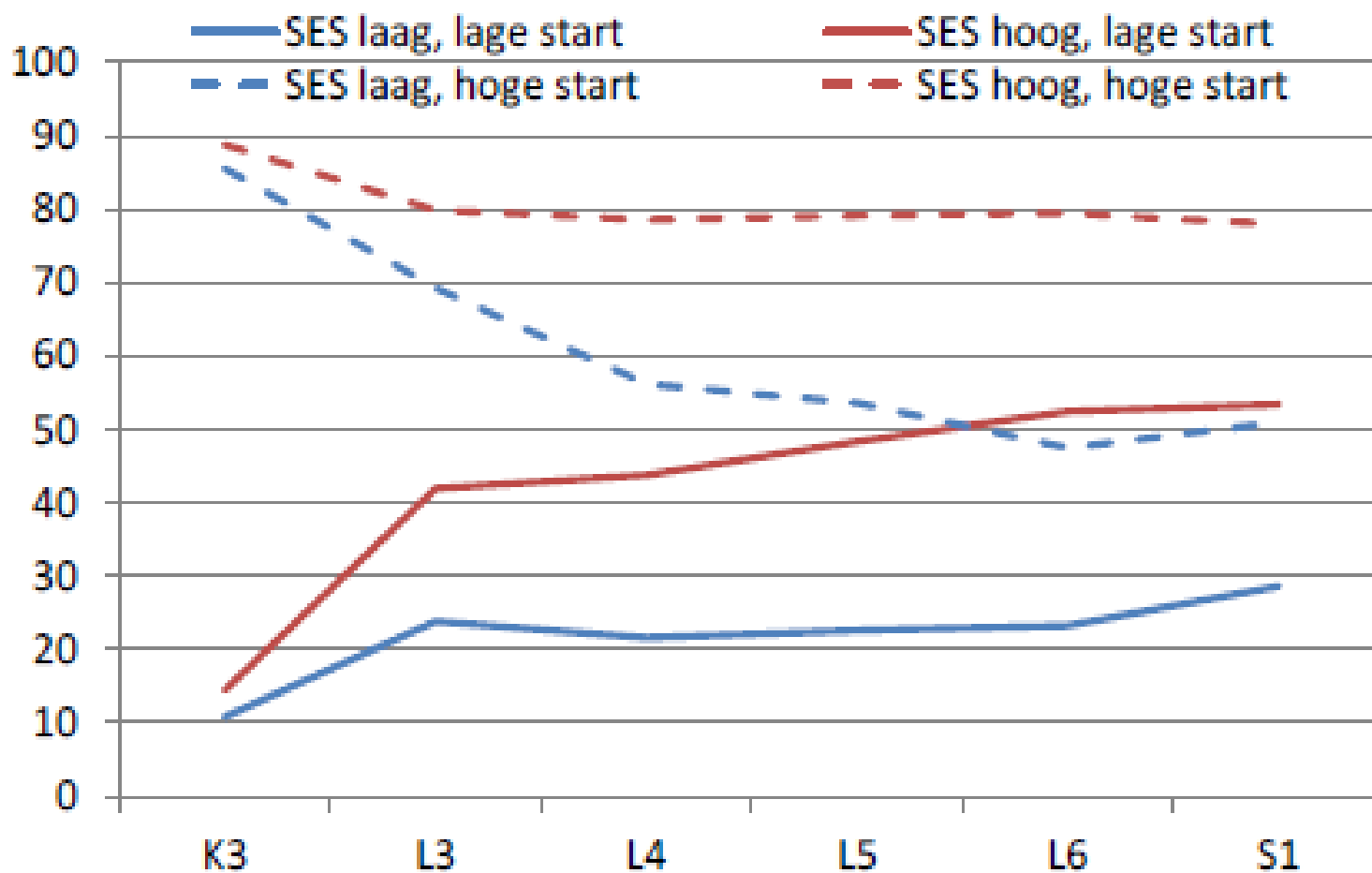

INVLOED VAN KANSARME VERSUS KANSRIJKE OMGEVING IN DE KINDERTIJD OP COGNITIEVE ONTWIKKELING (VK)

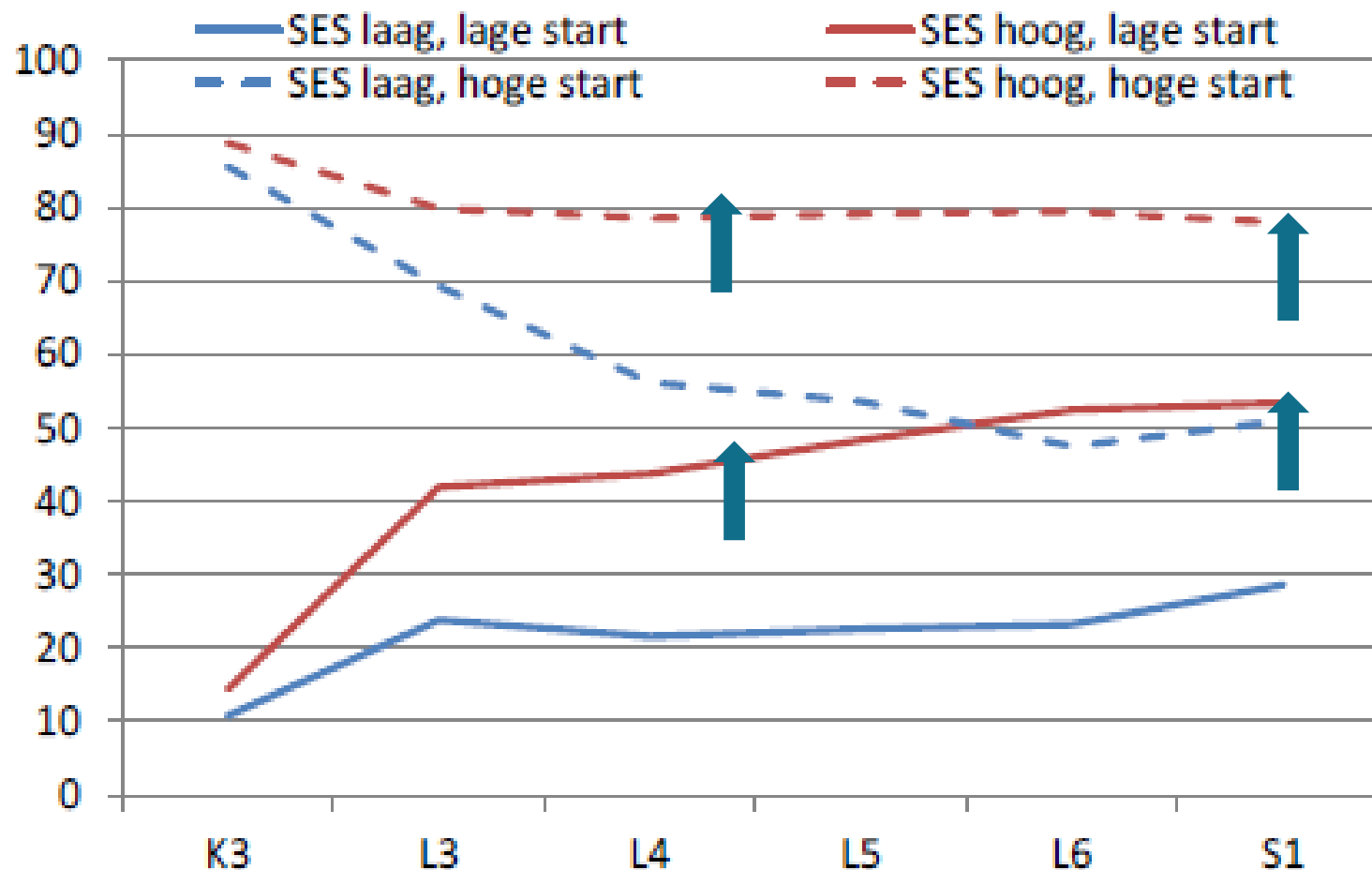
Bron: Feinstein (2003)

INVLOED VAN KANSARME VERSUS KANSRIJKE OMGEVING IN DE KINDERTIJD OP COGNITIEVE ONTWIKKELING (VLAANDEREN)

Bron: Groenez (2017) op basis van SiBO

DE POTENTIËLE ROL VAN EEN KRACHTIGE LEEROMGEVING VOOR KANSARME KLEUTERS

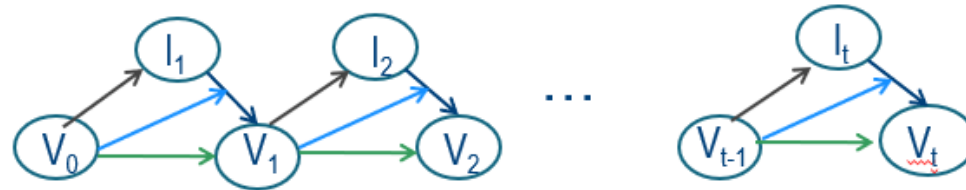

Bron: Groenez (2017) op basis van SiBO

THEORIE VAN DYNAMISCHE VAARDIGHEIDSONTWIKKELING

CARNEIRO & HECKMAN (2003) & CUNHA E. A. (2005)

- Vaardigheden zijn het resultaat van investeringen gedurende de levenscyclus
- Vaardigheden bouwen voort op elkaar:

- **Vaardigheden zijn zelf-productief:** vaardigheden ontwikkelen zich deels automatisch, investeringen blijven doorwerken (= groene pijlen)
- **Vaardigheden zijn dynamisch complementair:**
 - Hogere vaardigheidsniveaus op jonge leeftijd maken latere investeringen meer productief (= blauwe pijlen)
 - kruisbestuivingen: tussen cognitieve en socio-emotionele vaardigheden
- **Trekken hogere vaardigheden ook hogere investeringen aan?** (= zwarte pijlen)

EFFECTEN VAN INTERVENTIES

Welke effecten vind je zelf belangrijk in je inzet voor kansenbevordering ?

Kan je die effecten ook vaststellen – eventueel zelfs meten ?

LANGETERMIJNEFFECTEN VAN VOORSCHOOLSE EDUCATIE: EVIDENTIE UIT ONDERZOEK

VS: elke dollar geïnvesteerd in 'Head Start' (stimuleringsprogramma voor kinderen uit kansarme buurten) wordt op termijn zevenvoudig terugverdiend:

- Minder zittenblijven, minder verwijzingen naar BuO, minder vroegtijdig schoolverlaten, meer behaalde kwalificaties
- Minder (jeugd)werkloosheid, minder afhankelijkheid van sociale bijstand, hoger inkomen, minder armoede op volwassen leeftijd
- Betere gezondheid, meer zelfvertrouwen, minder tienermoederschap, minder delinquentie

Europa (CARE-onderzoek): elke euro geïnvesteerd in voorschoolse educatie ('gewone' kinderopvang en kleuteronderwijs) wordt viervoudig terugverdiend (Van Huizen e.a., 2016)

LANGETERMIJNEFFECTEN VAN VOORSCHOOSE EDUCATIE: EVIDENTIE UIT PISA

Noot: scoreverschil van 39 punten op 15 jaar ~1 jaar onderwijs

Bron: OECD, PISA in Focus 2011/1

EN WAT MET HET GELIJKE ONDERWIJSKANSEN-BELEID ?

GOK = (o.a.) extra personeel en werkingsmiddelen voor scholen met veel kinderen uit kansengroepen

Sociale en etnische kloof in vaardigheden, studieoriëntering, welbevinden verkleint...

...maar minder dan verwacht. Waarom ?

- Onduidelijke doelstellingen (gelijke kansen ⇔ alle kinderen)
- Onduidelijke afbakening doelgroep (scholen missen informatie)
- Onvoldoende aansturing (richtlijnen / verantwoording aanwending)
- Mattheüs-effecten in de basisfinanciering van scholen
- Te weinig verdeskundiging van personeel

LESSEN VOOR 'KLEINE KINDEREN, GROTE KANSEN'

Er is nog ruimte voor verbetering in GOK-beleid => meer efficiëntie én rechtvaardigheid

Hier wordt gewerkt aan verdeskundiging

- Vanuit een gemeenschappelijke doelstelling en visie
- Zowel kennis als reflectie op eigen handelen
- In lerende netwerken

Onderzoek toont aan dat deskundigheid van leerkrachten een groter effect heeft op GOK dan het aantal ingezette leerkrachten

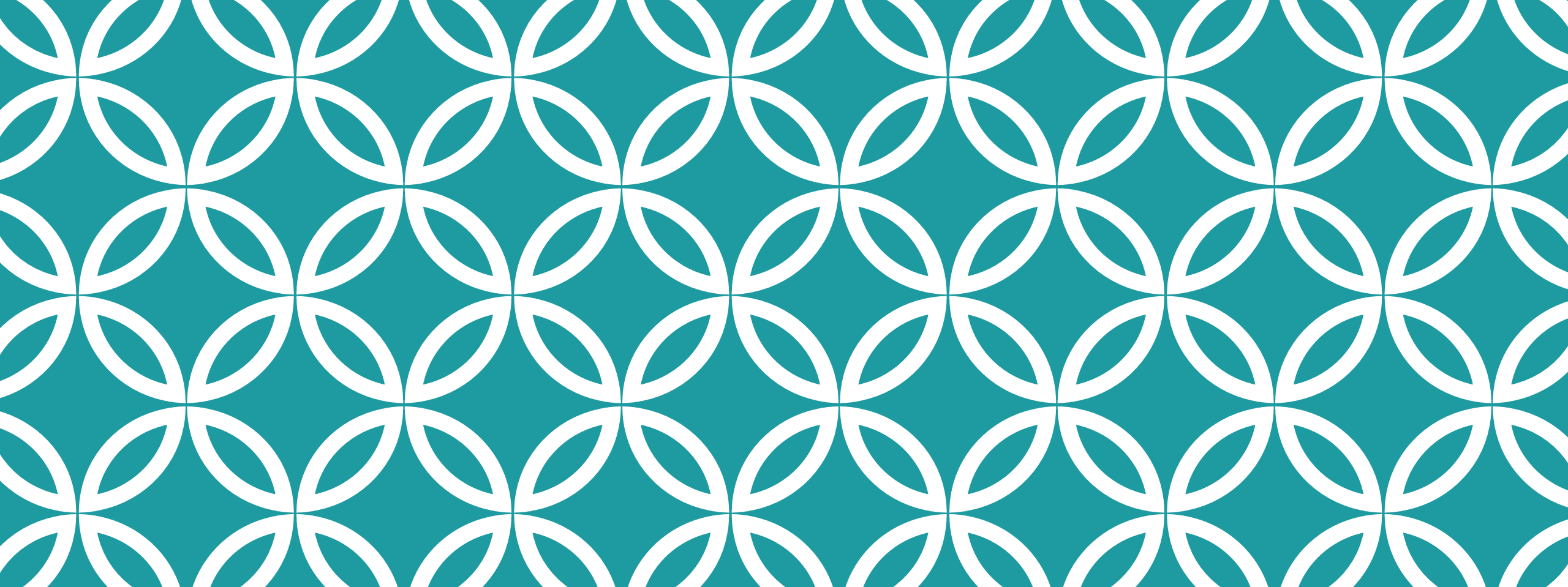
De 1000 x 1000 actie
van academici steunt
jullie !

DANK U

NICAISE I. (2019), VIJFTIEN JAAR GELIJKE ONDERWIJSKANSENBELEID. MEER DAN EEN PLEISTER OP EEN HOUTEN BEEN? IN: MAES J. & VAN CAMP, F. (RED., 2019) *(OM) ARMOEDE OP SCHOOL. WEGEN VOOR EEN SCHOOLBELEID*, UITG. POLITEIA, P.80-95 (OVERGENOMEN IN 'LERENDE GEMEENTE', JUNI 2019)

NICAISE I. (2016), INVESTEREN IN KANSENGROEPEN (DEEL 3): ONDERWIJS. *DE GIDS OP MAATSCHAPPELIJK GEBIED*, JUNI 2016, JRG. 107 (2016) 6, PP.21-27

NICAISE I. (2008), HET VERSCHIL MAKEN MET PEUTERS EN KLEUTERS, IN: NICAISE I., DESMEDT E. (RED.), *GELIJKE KANSEN OP SCHOOL: HET KAN! ZESTIEN SPOREN VOOR PRAKTIJK EN BELEID*, MECHELEN: PLANTYN, 2008, 492P.

DANK U